

Nr 20.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående extra krigstidstillägg för senare halvåret av 1918 samt tillsvidare under år 1919 åt befattningshavare hos riksdagen eller i dess verk; given Stockholms slott den 25 oktober 1918.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden denna dag vill Kungl. Maj:t härmed till riksdagens prövning framställa förslag därom,

att för tiden från och med den 1 juli till och med den 31 december 1918 samt tillsvidare under år 1919 ett extra krigstidstillägg, utgående enligt de i propositionen nr 1 i avseende å befattningshavare i statens tjänst föreslagna grunder, tillerkännes befattningshavare vid riksgäldskontoret, riksdagens bibliotek och riksdagens hus, justitieombudsmannen och befattningshavare vid justitieombudsmannens expedition, militieombudsmannen och befattningshavare vid militieombudsmannens expedition samt befattningshavare vid riksbanken och Tumba bruk.

Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans
Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25
oktober 1918.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
              SCHOTTE,
              PETRÉN,
              NILSON,
              LÖFGREN,
              friherre PALMSTIERNA,
              RYDÉN,
              THORSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson anförde:

Med anledning av en inom riksdagen väckt motion och andra till riksdagen inkomna framställningar har 1918 års lagtima riksdag, på sätt av dess skrivelser nr 73 och 74 framgår;

1:o) *dels* medgivit, att krigstidstillägg och krigstidshjälp enligt de grunder, som av riksdagen fastställts att gälla i avseende å befattningshavare i statens tjänst, finge under år 1918 utgå till befattningshavare vid riksgäldskontoret, riksdagens bibliotek och riksdagens hus, *dels ock* bemyndigat fullmäktige i riksgäldskontoret att för ifrågavarande ändamål av förslagsanslaget till avlöningar och pensioner m. m. vid riksgälds- och riksdagsförvaltningen använda erforderliga belopp;

2:o) *dels* medgivit, att krigstidstillägg och krigstidshjälp finge under år 1918 utgå till justitieombudsmannen och befattningshavare vid justitieombudsmannens expedition enligt ovan angivna grunder, *dels ock* bemyndigat justitieombudsmannen att för ifrågavarande ändamål av förslagsanslaget till avlöning, resekostnader och expenser för justitieombudsmannen och hans expedition använda erforderliga belopp;

3:o) *dels* medgivit, att krigstidstillägg och krigstidshjälp finge under år 1918 utgå till militieombudsmannen och befattningshavare vid militieombudsmannens expedition enligt ovan angivna grunder, *dels ock* bemyndigat militieombudsmannen att för ifrågavarande ändamål av förslagsanslaget till avlöning, resekostnader och expenser m. m. för militieombudsmannen och hans expedition använda erforderligt belopp;

4:o) *dels* slutligen bemyndigat fullmäktige i riksbanken att för beredande under år 1918 av krigstidstillägg och krigstidshjälp åt befattningshavare vid riksbanken samt vid Tumba bruk enligt ovan angivna grunder av riksbankens medel använda erforderligt belopp.

För kännedom om innehållet i merberörda grunder för krigstidstilläggets och krigstidshjälpens utgående tillåter jag mig hänvisa till kungörelsen den 22 mars 1918 (Svensk författningssamling nr 138) angående krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1918 åt befattningshavare i statens tjänst.

Kostnaderna för krigstidstillägget och krigstidshjälp för nu ifrågavarande personal hava, såsom framgår av riksdagens första särskilda utskotts utlåtande nr 7, för år 1918 beräknats på följande sätt:

för riksbanken med Tumba bruk	omkring kronor	608,000:—
» riksgäldskontoret, riksdagens bibliotek och riksdagens hus	»	70,000:—
» justitieombudsmannen och hans expedition	»	7,500:—
» militieombudsmannen och hans expedition	»	6,600:—
	eller tillhopa omkring kronor	692,100:—

Sedermera har riksdagen, enligt särskilda skrivelser nr 350 och 351 till fullmäktige i riksgäldskontoret och riksbanken, medgivit, att såsom förskott i avräkning å det krigstidstillägg, som för år 1919 kunde varda tillerkänt befattningshavare vid riksgäldskontoret, riksdagens bibliotek och riksdagens hus, justitieombudsmannen, militieombudsmannen och befattningshavare vid deras expeditioner samt be-

fattningshavare vid riksbanken och Tumba bruk, finge, intill dess riksdagen fattat beslut om sistberörda krigstidstillägg, utbetalas vad som enligt riksdagens skrivelser nr 73 och 74 skolat till respektive befattningshavare såsom krigstidstillägg vid utgången av varje avlöningsperiod utbetalas, därest i samma skrivelser meddelade bestämmelser varit för år 1919 gällande, dock att dylikt förskott icke finge utgå å den s. k. grundplåten; samt

att erforderliga belopp finge för ändamålet förskjutas av de medel, som i riksdagens berörda skrivelser angivits, för att sedermera ersättas av medel, som riksdagen kunde komma att anvisa till krigstidstillägg och krigstidshjälp för år 1919 åt ifrågavarande befattningshavare.

Av skäl, för vilka jag förut denna dag närmare redogjort, har jag nu ansett mig föranlåten att för Kungl. Maj:t framlägga förslag om tilldelande åt i statens tjänst anställda befattningshavarna av ett extra krigstidstillägg att utgå för senare hälften av innevarande år samt tillse vidare under år 1919, intill dess sagda års riksdag hunnit fatta beslut i frågan; och har Kungl. Maj:t, med bifall till vad jag i dylikt hänseende hemställt, beslutat att i en med nr 1 betecknad proposition föreslå den nu sammanträdande urtima riksdagen att

I) för beredande av extra krigstidstillägg för tiden från och med den 1 juli till och med den 31 december 1918 åt sådana befattningshavare, som avses i Kungl. Maj:ts kungörelse den 22 mars 1918 (Svensk författningssamling nr 138) angående krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1918 åt befattningshavare i statens tjänst

a) å extra tilläggsstat för år 1918 anvisa såsom förslagsanslag			
under andra huvudtiteln	kronor	600,000:	—
» tredje »	»	50,000:	—
» fjärde »	»	5,325,000:	—
» femte »	»	2,375,000:	—
» sjätte »	»	1,500,000:	—
» sjunde »	»	1,550,000:	—
» åttonde »	»	1,700,000:	—
» nionde »	»	390,000:	—

b) medgiva, att i fråga om befattningshavare vid verk och institutioner, för vilka anslag här ovan icke beräknats, extra krigstidstillägg må utgå av de medel, av vilka verkets eller institutionens omkostnader i övrigt bestridas;

c) å extra tilläggsstat för år 1918 anvisa ett förslagsanslag högst 11,000,000 kronor att av tillfälliga lånemedel mot återbetalningsskyldighet utanordnas till statens järnvägar;

II) förklara, att det extra krigstidstillägget skall utgå med en tredjedel av de å 1918 års senare hälft belöpande avlöningsförmåner, varå krigstidstillägget beräknas, eller, där beloppet enligt denna beräkningsgrund skulle understiga 300 kronor, för samma tid räknat, med sistnämnda eller däremot svarande belopp, dock med iakttagande att, ingen må uppbära mera än 4 kronor 50 öre per dag, ej heller mera än hälften av de avlöningsförmåner, varå krigstidstillägget beräknas;

III) besluta, att i fråga om det extra krigstidstillägget skall i övrigt i tillämpliga delar gälla vad i nyss berörda kungörelse finnes beträffande krigstidstillägg stadgat; samt

IV) medgiva

a) att såsom förskott i avräkning å det krigstidstillägg, som kan varda befattningshavare i statens tjänst för år 1919 beviljat, må under sistnämnda år, intill dess kungörelse om sådant krigstidstillägg utfärdats och trätt i kraft, utbetalas, utöver vad av 1918 års lagtima riksdag i sådant avseende medgivits, extra krigstidstillägg enligt ovan angivna grunder; och

b) att härför erforderliga belopp må utgå

beträffande befattningshavare vid verk och institutioner, för vilka särskilt anslag för beredande av krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1918 icke av sagda års lagtima riksdag beräknats, av de medel, av vilka verkets eller institutionens omkostnader för övrigt bestridas; samt

beträffande övriga befattningshavare av de medel, som för beredande av krigstidstillägg och krigstidshjälp för år 1919 blivit å 1919 års rikstat särskilt avsatta.

I händelse av bifall helt eller delvis till den av Kungl. Maj:t sålunda beslutade propositionen torde det, med hänsyn till att av 1918 års lagtima riksdag samma grunder för krigstidstilläggets och krigstidshjälpens utgående stadgats i avseende å befattningshavarna i statens tjänst samt ovannämnda hos riksdagen eller i dess verk anställda personal, få anses med billigheten överensstämmande, att jämväl sist omnämnda personal kommer i åtnjutande av förmånen av ett extra krigstidstillägg under år 1918 samt tillsvidare under år 1919, intill dess sagda års riksdag hunnit fatta beslut i frågan, att utgå enligt de grunder, som i motsvarande avseende kunna varda gällande för statens befattningshavare.

Beträffande kostnaderna för ett dylikt extra krigstidstillägg för den hos riksdagen och dess verk anställda personalen har jag icke varit i tillfälle att verkställa några närmare beräkningar. Någon ledning för uppskattandet av kostnaderna synes mig emellertid kunna hämtas

Bihang till urtima riksdagens protokoll 1918. 1 saml. 20 häft. (Nr 20.) 2

från en jämförelse mellan det belopp, 94,000,000 kronor, vartill det av 1918 års lagtima riksdag i form av krigstidstillägg och krigstidshjälp beslutade dyrtidsbidraget till statens befattningshavare för samma år beräknats uppgå, och det belopp, 30,000,000 kronor, vartill enligt de av Kungl. Maj:t föreslagna grunder det extra krigstidstillägget till samma befattningshavare för senare halvåret 1918 beräknats komma att belöpa sig. Det extra krigstidstillägget skulle, såsom framgår av de anförda siffrorna, här uppgå till cirka 32 procent av totalsumman av krigstidstillägg och krigstidshjälp till motsvarande befattningshavare enligt lagtima riksdagens beslut. Med antagande att, i avseende å personalen hos riksdagen och dess verk, relationen mellan kostnaderna för det extra krigstidstillägget och kostnaderna för de redan beviljade dyrtidsbidragen ställa sig på enahanda sätt, skulle, då kostnaderna för sist omnämnda dyrtidsbidrag, såsom redan nämnts, för år 1918 uppskattats till omkring 692,100 kronor, utgifterna för det extra krigstidstillägget, i vad det samma avser senare hälften av sistnämnda år, kunna beräknas — givetvis i hög grad approximativt — till omkring 220,000 kronor.

Kostnaderna för det extra krigstidstillägget till nu ifrågavarande befattningshavare torde böra bestridas av samma medel som utgifterna för de tidigare under året till samma befattningshavare beslutade dyrtidsbidragen.

Under återopande av vad sålunda anförts tillåter jag mig föreslå Eders Kungl. Maj:t att till riksdagens prövning framställa förslag därom, att för tiden från och med den 1 juli till och med den 31 december 1918 samt tillsvidare under år 1919 ett extra krigstidstillägg, utgående enligt de i propositionen nr 1 i avseende å befattningshavare i statens tjänst föreslagna grunder, tillerkännes befattningshavare vid riksgäldskontoret, riksdagens bibliotek och riksdagens hus, justitieombudsmannen och befattningshavare vid justitieombudsmannens expedition, militieombudsmannen och befattningshavare vid militieombudsmannens expedition samt befattningshavare vid riksbanken och Tumba bruk.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställen behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle proposition till riksdagen avlåtas av den lydelse, bilagan litt. . . . vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Bengt Arfwidson.